

Сьогодні
12.02.2024

Урок
№43

Дата: 16.02.2024

Клас: 5–А,Б

Предмет: Пізнаємо природу

Урок: № 43

Вчитель: Капуста В.М.

Спільне та відмінне у голонасінних та покритонасінних рослин.
Практична робота. Повторення. Властивості рідин

Мета уроку:

- продовжити знайомити учнів із будовою та процесами життєдіяльності насінних рослин;
- засвоїти загальні риси будови, різноманітності покритонасінних та голонасінних рослин;
- порівняти особливості будови покритонасінних і голонасінних;
- розвивати інтерес до предмету через застосування інноваційних технологій навчання, вміння учнів визначати біологічне значення вивчених відділів рослин, вміння порівнювати та робити висновки та узагальнення, порівнювати рослини між собою, аналізувати та робити їм відповідні характеристики;
- виховувати бережливе ставлення до навколишнього середовища;
- сприяти екологічному вихованню.

Сьогодні
12.02.2024

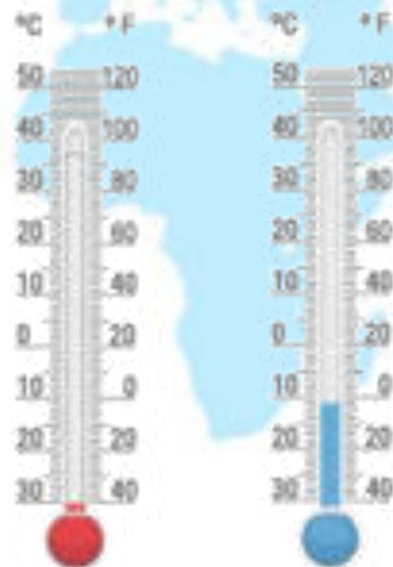
LIVE

Програма «Як почуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

Привіт, друзі!
А яка зараз пора року?
Який місяць?
Яке сьогодні число?

Мої вітання!
Яким було вранці небо, коли ми
йшли до школи?
Що стосовно опадів?
Кому відома температура повітря?

Властивості рідин

Розтікаються, або набувають форму будь-якої ємності.

Мають масу та об'єм, але не мають власної форми.

Їх важко стиснути.

Їх не можна розрізати

Продовжуємо знайомство з різноманітністю світу рослин. Сьогодні ти дізнаєшся більше про особливості будови, життя, значення в природі й для людей голонасінних і покритонасінних (квіткових) рослин.

Сьогодні
12.02.2024

Голонасінні рослини мають усі органи, крім квіток і плодів

Найчисленнішими за кількістю видів серед голонасінних є **хвойні рослини**, до яких належать **сосна, ялина, ялівець, туя, модрина, кипарис** тощо.

Їхнє насіння утворюється в шишках.

Шішка — видозмінений пагін, що розвивається на кінцях гілок хвойних рослин у вигляді маленького утворення, укритого лусочками.

Сьогодні
12.02.2024

Листочки голонасінних називають - хвоею

Їхні голкоподібні листки
називають **хвоею**.

Сьогодні
12.02.2024

Як живуть голонасінні

поширені на суходолі по всій земній кулі

фотосинтезують

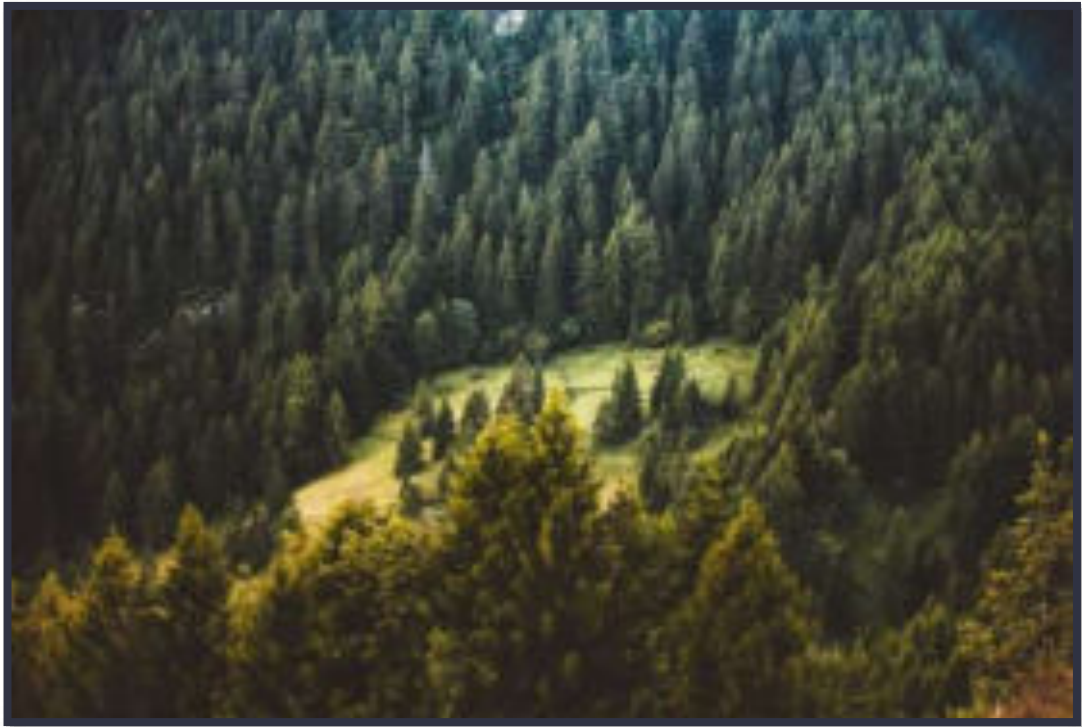
поширюються насінинами

Деревина хвойних
насичена смолою. Смола
має протизапальні,
ранозагойливі
властивості.

Сьогодні
12.02.2024

Яке значення хвойні мають для природи?

Хвойні рослини виділяють у повітря речовини, які очищають його від мікробів і бактерій. Тому для того, щоб вам легко дихалось, ви були здорові, необхідно посадити багато хвойних дерев.

Сьогодні
12.02.2024

Розглянь деяких представників хвойних

Тис ягідний

Кедр

Сьогодні
12.02.2024

Розглянь деяких представників хвойних

Модрина

Ялиця

Кипарис

Ялівець

Туя

Сосна

Будова і значення голонасінних

ГОЛОНАСІННІ. ХВОЙНІ

Яка будова тіла

- дерева, кущі;
- корені, стебло, листки (хвоя);
- утворюють в шишках насінини після запилення

Як живуть

- поширені на суходолі по всій земній кулі;
- фотосинтезують;
- поширюються насінинами.

Яке значення

- ростуть у більшості лісів;
- утворюють кисень під час фотосинтезу;
- виділяють речовини, які згубно впливають на мікроорганізми;
- деревину використовують як будівельний матеріал, у хімічній промисловості з неї отримують різні речовини;
- для виготовлення лікарських препаратів, наприклад, з деревини ялини отримують активоване вугілля;
- для озеленення як декоративні рослини

Сьогодні
12.02.2024

Гімнастика для очей

Гімнастика для очей

**Покритонасінні або квіткові
рослини - найчисленніша
група рослин на Землі.
Це і дерева, і чагарники, і
трави, і ліани, культурні
хлібні рослини та бур'яни,
рослини прісних водойм.**

Сьогодні
12.02.2024

Розглянь будову покритонасінних, або квіткових рослин

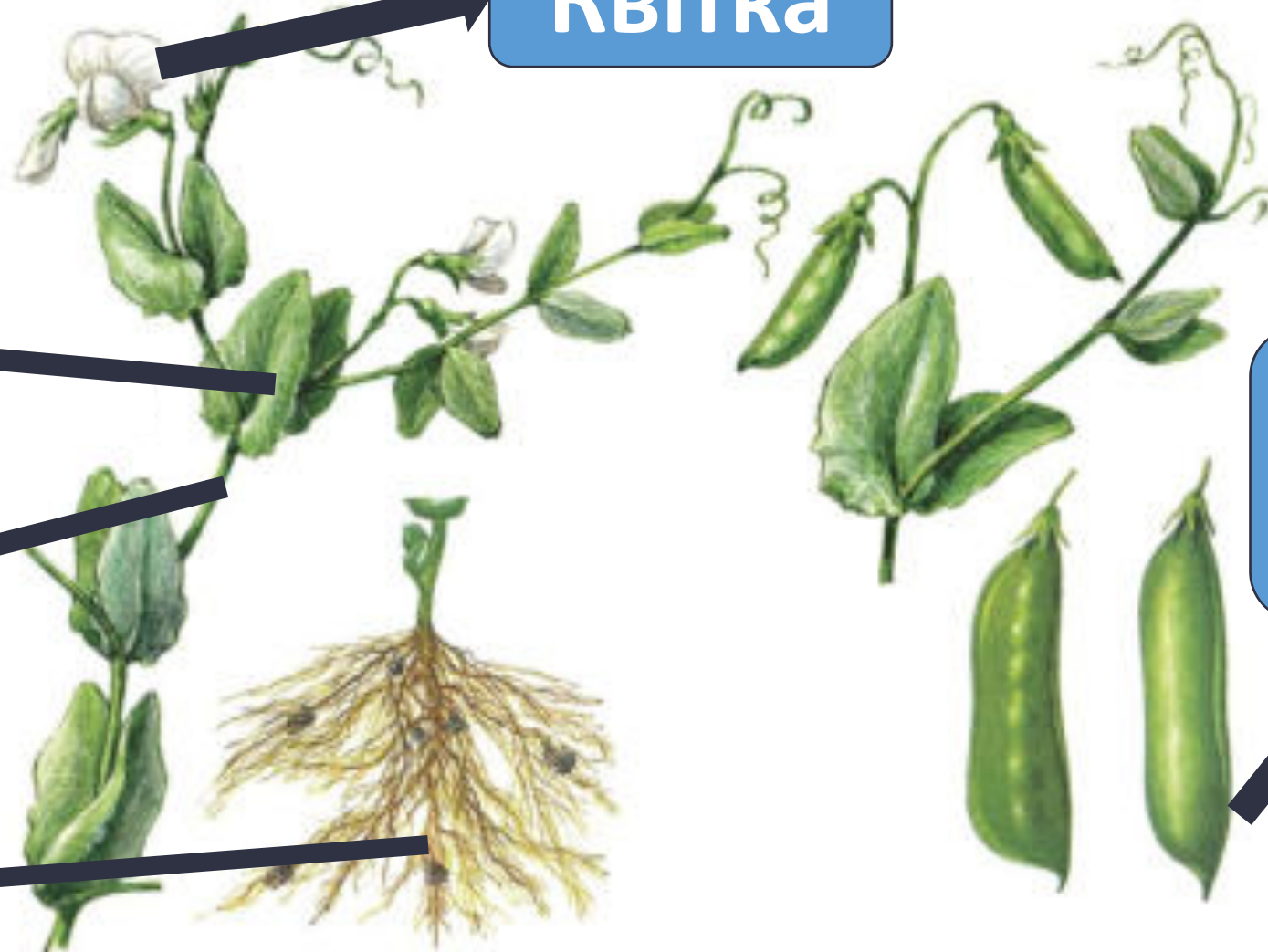
Квітка

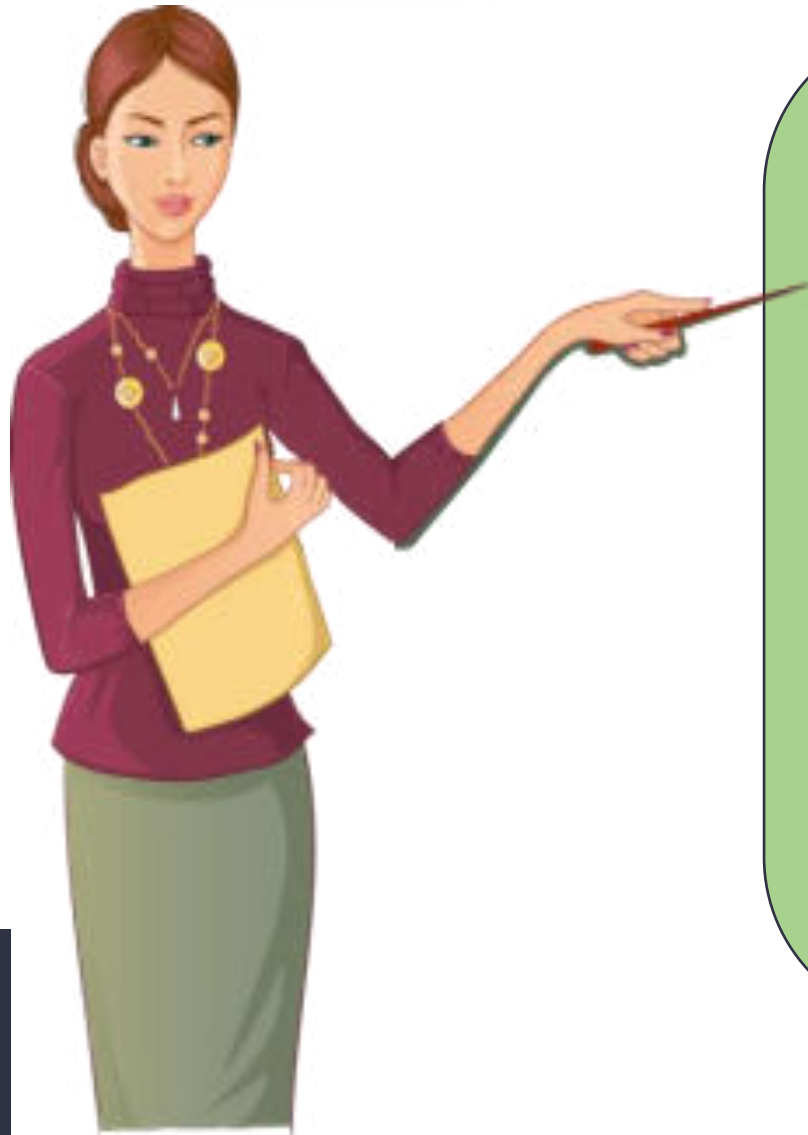
Листки

Стебло

Корінь

Плоди з
насінням

Рослини, особливо дерева, сприяють накопиченню вологи, покращують клімат і водночас зберігають повноводність річок.

Відмерлі рештки рослин підвищують родючість ґрунту.

Рослини зменшують його руйнування від вітру й потоків води.

Сьогодні
12.02.2024

За світлинами назви харчові рослини. Яке значення вони мають для людини?

Сьогодні
12.02.2024

Розглянь прядивні рослини. Яке значення вони мають для людини?

Льон

Бавовник

Сьогодні
12.02.2024

Розглянь лікарські рослини. Яке значення вони мають для людини?

Валеріана

Шипшина

Сьогодні
12.02.2024

Розглянь квітково - декоративні рослини. Яке значення вони мають для людини?

Тюльпани

Троянди

Будова і значення покритонасінних

ПОКРИТОНАСІННІ, АБО КВІТКОВІ

Яка будова тіла

- дерева, кущі, трав'янисті рослини;
- корені, пагін (стебло, листки, бруньки);
- утворюють квітки, з яких формуються плоди з насінинами

Як живуть

- поширені на суходолі в найрізноманітніших умовах, у водоймах;
- фотосинтезують;
- поширюються насінинами

Яке значення

- джерело їжі для тварин; створюють умови для життя тварин, виділяють кисень;
- люди використовують у їжу овочеві, плодово-ягідні, олійні, зернові рослини; використовують для годівлі свійських тварин;
- медоносні, з яких бджоли збирають пилок і нектар та переробляють на мед;
- у хімічній, харчовій, парфумерній промисловості з них отримують різні речовини;
- вирощують як декоративні рослини;
- деякі є бур'янами; • є отруйні рослини

Сьогодні
12.02.2024

Робота в підручнику

На малюнку
179 розглянь
різноманітність
рослин.

• суниці
лісові

• грицики
звичайні

• горох
посівний

• лілія
лісова

• пшениця
звичайна

Мал. 179. Різноманітність покритонасінних

У **голонасінних рослин** насіння утворюється у видозміненому пагоні – шишці.

У **покритонасінних (квіткових)** є квітки, з яких утворюються плоди з насінинами.

Серед водоростей є й мікроскопічні одноклітинні, й багатоклітинні розміром понад 1 м .

Розмножуються вони поділом тіла на частини або за допомогою спор чи статевих клітин.

У таких рослин, як **водорості**, немає тканин і органів, як у квіткових рослин.

Тому їхнє тіло називають **сланню**, або **таломом**

ПРИГАДАЙ

Водорості

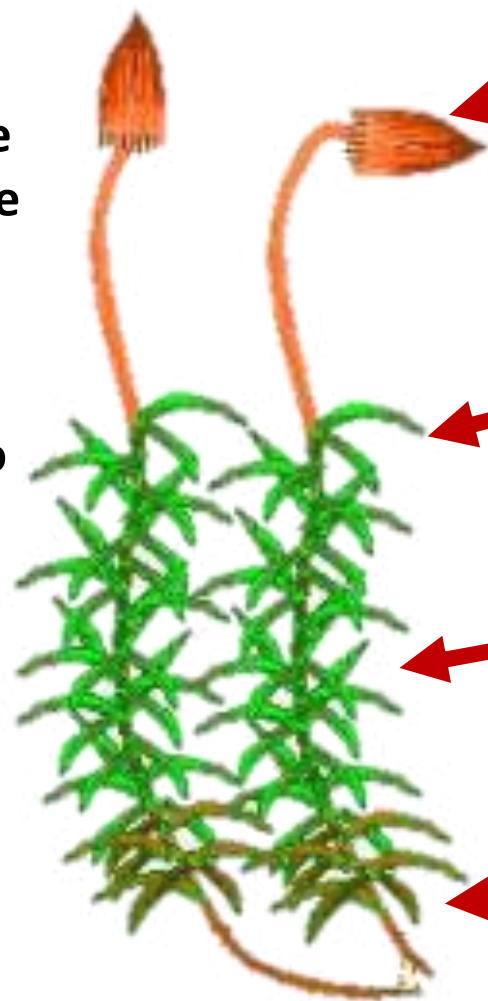
Сьогодні
12.02.2024

Будова моху

Будова моху

Мох має стебло та листки, але не має кореня і квіток, тому не утворює плодів з насінням.

Розмножується поділом тіла на частини або за допомогою спор чи статевих клітин.

Коробочка зі спорами

Стебло

Листки

Ризоїди (виконують
функцію коренів)

ПЛАУНИ

Плауни

ПЛАУНИ – багаторічні трав'янисті рослини, які є близькими сусідами мохів, бо також люблять зволожені місця на суходолі. Деякі оселяються біля берегів озер.

У плаунів стебло з дрібними листками росте вертикально вгору або «повзе» по землі, вкорінюючись. Довжина його зазвичай не перевищує 1 м. Плауни розмножуються поділом пагону на частини, спорами і статевими клітинами.

Плаун булавоподібний

Сьогодні
12.02.2024

Будова папороті

Папороті мають листки і
корінь, але не мають
ні квітів, ні плодів.

Листки

Спори

Корінь

Спори відрізняються від насіння тим, що вони дуже
крихітні.

Сьогодні
12.02.2024

Будова квіткових рослин

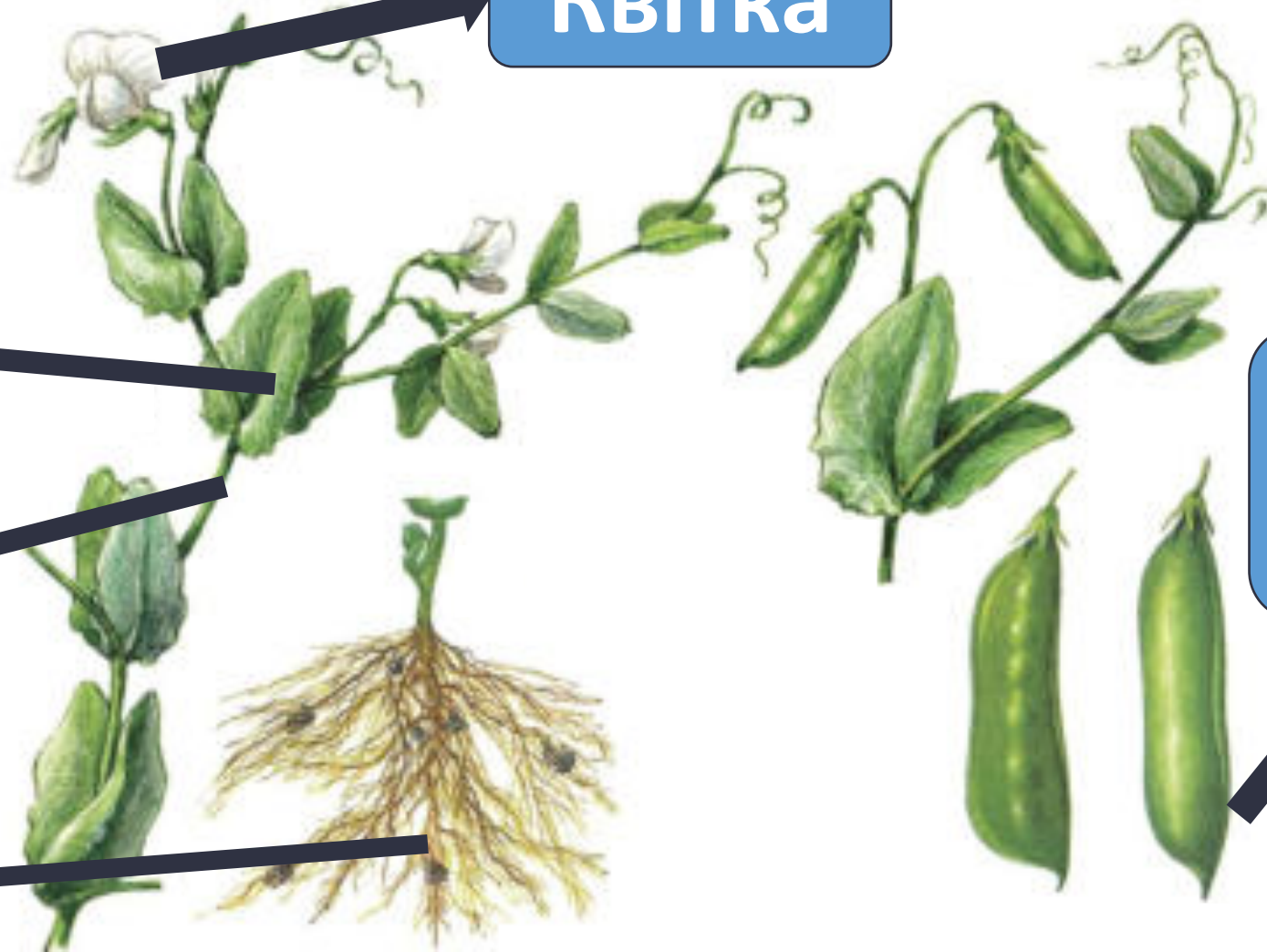
Квітка

Листки

Стебло

Корінь

Плоди з
насінням

Хвойні рослини

Хвойні рослини мають корінь, сторбур, їхні голкоподібні листки називають хвоєю, а насіння утворюється в шишках.

За інструкцією в підручнику визнач представників різних груп рослин.

Практична робота №8

Визначення представників різних груп рослин

Потрібні матеріали:

Фотографії і зображення рослин– представники мохів, плаунів, хвощів, папоротей, голонасінних (хвойних), квіткових.

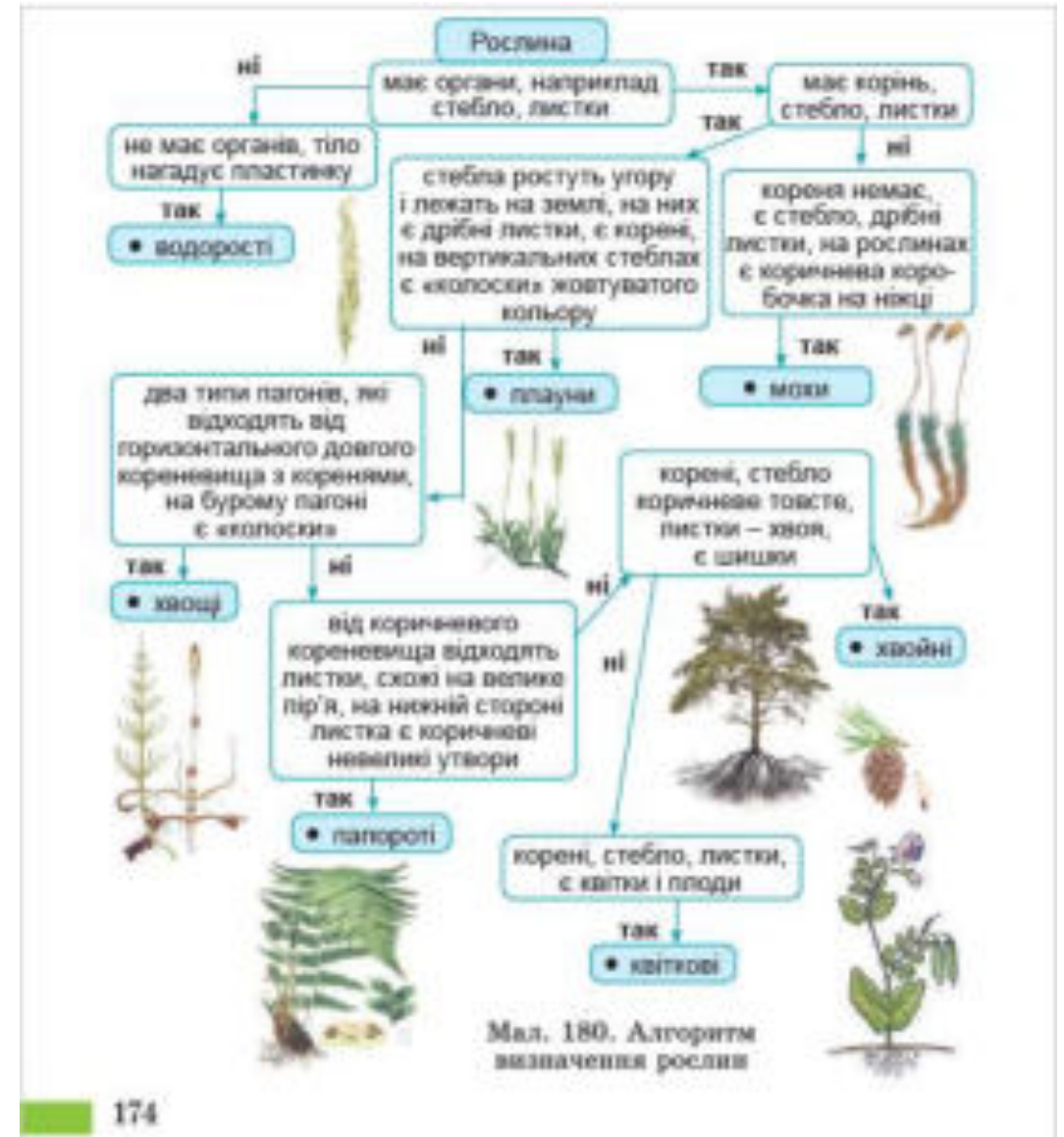
Хід роботи

- 1. Розглянь зображення рослин на слайдах презентації та знайди відмінності в їхній будові.**
- 2. Визнач, до якої групи (наприклад, мохи чи плауни і т. д.) належать ці рослини. Розглядаючи рослини, проведи алгоритм (мал. 180).**
- 3. Знайди ознаки подібності та відмінності в будові рослин, які ти визначив/-ла.**
- 4. Напиши висновок, відповідаючи на запитання.**

Практична робота №8

- 1). **Рослина**- має органи, стебло, листки(крім водоростей).
- 2). **Водорості**-не мають органів, тіло нагадує пластинку.
- 3). **Плауни**-стебла ростуть угору і лежать на землі, на них є дрібні листки, є корені, на вертикальних стеблах є «колоски» жовтуватого кольору.
- 4). **Мохи**- кореня немає, є стебло, дрібні листки, на рослинах є коричнева коробочка на ніжці.
- 5). **Хвощі**-два типи пагонів, які відходять від горизонтального довгого кореневища з коренями, на бурому пагоні є «колоски».
- 6). **Папороті** – від коричневого кореневища відходять листки, схожі на велике пір'я, на нижній стороні листка є коричневі невеликі утвори.
- 7). **Хвойні**-корені, стебло коричневе товсте, листки – хвоя, є шишки.
- 8). **Квіткові**-корені, стебло, листки, є квітки і плоди.

Практична робота №8

- **ВИСНОВОК** (*записати в зошит*)
- 1. Яка основна відмінність водоростей від мохів, плаунів, хвощів, папоротей, голонасінних та квіткових рослин?
- 2. Який орган відсутній у мохів порівняно з іншими споровими рослинами (плаунами, хвощами, папоротями)?
- 3. У чому подібність будови спорових рослин (плаунів, хвощів, папоротей) з насінними рослинами (голонасінними та квітковими)?
- 4. Які органи є у голонасінних і квіткових рослин, яких немає в мохів, плаунів, хвощів, папоротей?
- 5. Якими органами відрізняються голонасінні та квіткові рослини?

Сьогодні
12.02.2024

Домашнє завдання

Зворотній зв'язок Human або ел. пошта
valentinakapusta55@gmail.com

**Підручник с. 171-172 читати і
переказувати.
Записати висновок до
практичної роботи.
Практичну роботу надішли на
перевірку.**

Використані джерела

- <https://vsimpptx.com/author/piznayemo-prirodu-d-bida-t-gilberg-ya-kolisnik-5-klas>

Підручник <https://pidruchnyk.com.ua/1718-piznaiemo-pryrodu-bida-5-klas.html>

- **Зворотній зв'язок** Human або ел. пошта valentinakarusta55@gmail.com

-